

Kestävän kehityksen rahoituksen keskeiset tehtävät ja valinnat

Sisältö

1 Lähtökohdat (s. 1–7)

2 Suomen kehitysyhteistyömäärärahat (s. 8–17)

3 Kestävän kehityksen globaalit rahavirrat (s. 18–25)

**Liite: YK:n kestävän kehityksen rahoituksen
toimintasuunnitelma (s. 26–34)**

Pääpiirteet ja politiikan ulottuvuudet Addis Abeban toimintasuunnitelmasta (YK:n kestävän kehityksen rahoituksen toimintasuunnitelma)

Kannen kuva: Viachaslau Mazai / iStock

1 Lähtökohdat

Kestävän kehityksen rahoitus

Johdanto: kehitysyhteistyön rahoitus

Kehitysyhteistyö on **investointi koko maailman vakaaseen tulevaisuuteen**. Keskinäisriippuvaisessa maailmassa on Suomen etu olla mukana vaikuttamassa globaalien ongelmien ehkäisemiseen ja korjaamiseen. Näin Suomi voi edistää kansainvälisesti itselleen tärkeitä arvoja, kuten ihmisoikeuksia, yhdenvertaisuutta ja laaja-alaista turvallisuutta. Kehityspolitiikka on tärkeä osa Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittista kokonaisuutta, ja linkittyy sen eri osa-alueisiin.

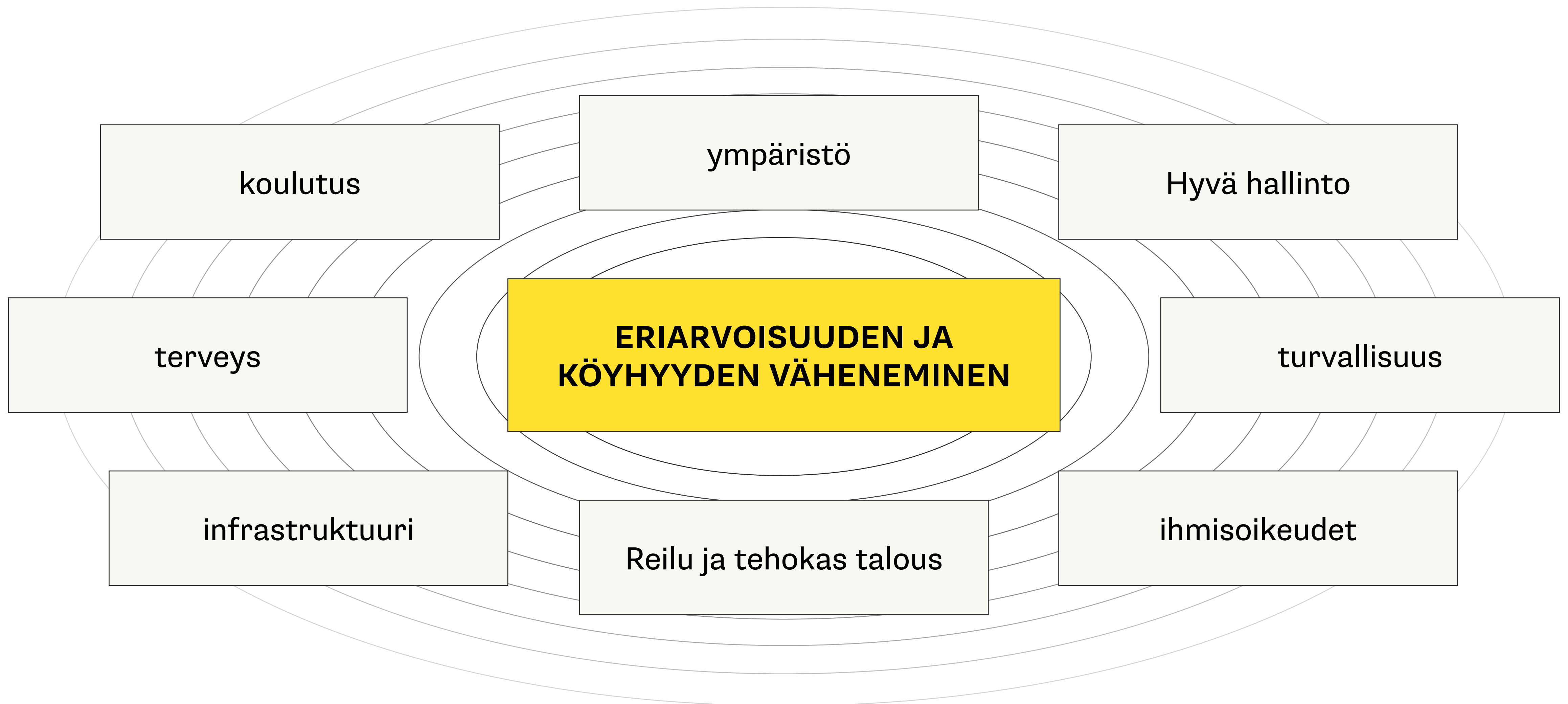
Kehitysyhteistyön erityinen merkitys kestäväen kehityksen edistämässä liittyy siihen, että myös vaikeimmassa asemassa olevilla, köyhimmillä mailla ja niiden ihmisillä on reilu mahdollisuus toteuttaa kestävä kehitys.

Kehitysyhteistyö on tuloksellisimmillaan pitkäjänteistä ja monialaista. Yhteiskunnan kehityksen eri osa-alueet, kuten terveys, koulutus sekä työ ja toimeentulo, liittyvät toisiinsa. **Kehitysyhteistyöllä voidaan käynnistää myönteisiä kierteitä**, joissa yhteiskunnan eri osa-alueilla tapahtuva kehitys tukee toisia.

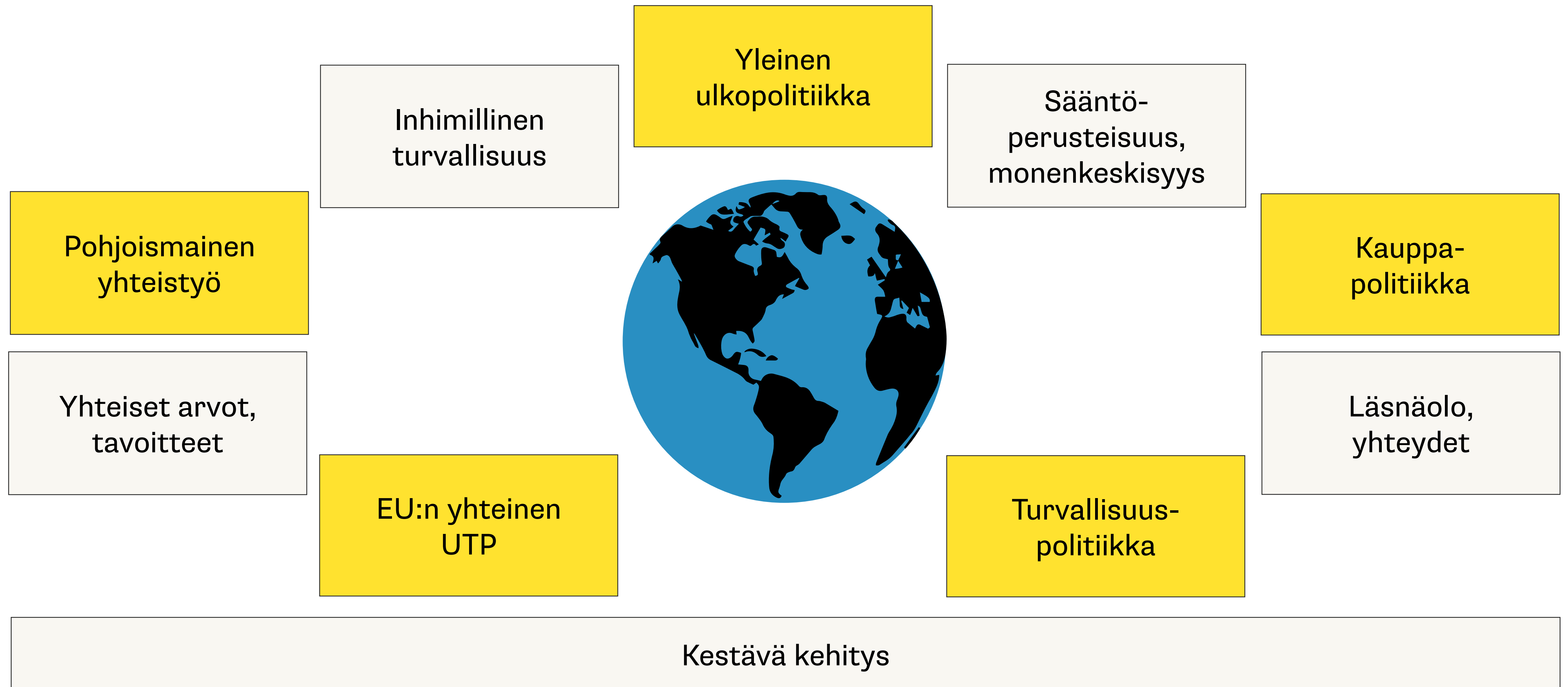
Vaikka Suomi on pieni maa, meidän on tärkeää kantaa vastuumme. Olemme osa suurempaa kehitysyhteistyön toimijakenttää: jos kaikki ajattelevat, että ovat liian pieniä muuttamaan maailmaa, kokonaisuus ei koskaan edisty. Lisäksi voimme omilla toimillamme kannustaa muita ja myös vivuttaa suurempia rahavirtoja.

Suomi ei yllä kansainväliseen sitoumukseensa käyttää 0,7 prosenttia bruttokansantulosta kehitysyhteistyöhön – ensi vuonna luku on arviolta 0,42 prosenttia. Suomen kehitysyhteistyömäärärahat ovat viime vuosina olleet kaiken kaikkiaan noin 1,1–1,2 miljardia euroa vuodessa.

Kehityksen myönteinen kierre

Kehityspolitiikka on tärkeä osa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa

Johdanto: kestäväen kehityksen rahoitus

Kestäväen kehityksen **rahoituksessa ei voida tukeutua yksinomaan kehitysrahoitukseen**. Kuvaavaa on, että ODA:n (*official development assistance*) määrä on noin 170 miljardia euroa, kun kestäväen kehitykseen on arvioitu tarvittavan yli 4 000 miljardia euroa.

Kokonaiskehikon globaalille kestäväen kehityksen rahoitukselle tarjoaa **YK:n kestäväen kehityksen rahoituksen toimintasuunnitelma** (*Addis Abeban toimintasuunnitelma*). Tämän toimintasuunnitelman ytimessä on ajatus kaikkien olennaisten maailmantalouden rahavirtojen muuntamisesta kestäväen kehitystä tukeviksi. Toimintasuunnitelmassa on seitsemän eri aihealuetta: 1) kansalliset julkiset resurssit, kuten verot ja finanssipolitiikka, 2) kansallinen ja kansainvälinen liiketoiminta, 3) kehitysyhteistyö, 4) kansainvälinen kauppa, 5) velka, 6) talousjärjestelmä, 7) teknologia ja innovaatiot.

Kehitysyhteistyöllä voi olla jokaisella aihealueella vivuttava vaikutus. Se voi edistää esimerkiksi 1) tehokkaiden verojärjestelmien rakentamista vaikeassa asemassa oleviin maihin, 2) kestäväen liiketoimintaa, 3) yhteistyötä valtioiden välillä, 4) heikossa asemassa olevien maiden yritysten ja tuotteiden kansainvälisen kaupan markkinoille pääsemistä, 5) velkajärjestelyjä, 6) vaikeassa asemassa olevien maiden viranhaltijoiden osaamista talousjärjestelmään vaikuttamiseksi, 7) innovaatioita.

Lisäksi on tärkeää, että Suomi, EU ja YK toimivat eri politiikkasektoreilla – esimerkiksi kehityspolitiikassa, kauppapolitiikassa ja kansainvälisessä veropolitiikassa – tukien johdonmukaisesti samoja kestäväen kehityksen tavoitteita.

Kehitysyhteistyön ja kestävä kehityksen rahoitus

KEHITYSYHTEISTYÖMÄÄRÄRAHAT

Suomi: määrärahat noin 1,18 miljardia euroa vuonna 2023.

Maailma: määrärahat noin 170 miljardia euroa.

Puuttuu globaalisti noin 170 miljardia euroa.

VIVUTTAA JA
MAHDOLLISTAA

KESTÄVÄN KEHITYKSEN KOKONAISRAHOITUS

Puuttuu globaalisti noin 4 000 miljardia euroa.

Kansalliset resurssit (verot, finanssipolitiikka)

Liiketoiminta (liiketoiminnan sääntely, investointipolitiikka, kehitysinvestoinnit, yms.)

Kansainvälinen kauppa (markkinoillepääsy, kaupan kv-sääntely, tuotannon suojaaminen)

Velka (kestävän kehityksen rahoitus velkarahoituksella; kehittyvien maiden velkahelpotukset, tuetut lainat, yms.)

Talousjärjestelmä (taloudellinen yhteistyö, kv-talouden sääntely)

Innovaatiot ja teknologia (mm. digitalisaation ja uusien teknologioiden hyödyntäminen)

Taustaa: Rahoituksen trendejä

GLOBAALI TASO

Pohjoisesta etelään: Siirtymä pohjoisen vedosta etelän toimijuuteen

Globaalien keke-rahavirtojen heräily: Tarve koordinoida ja vahvistaa kestävä kehityksen kokonaisrahoitusta

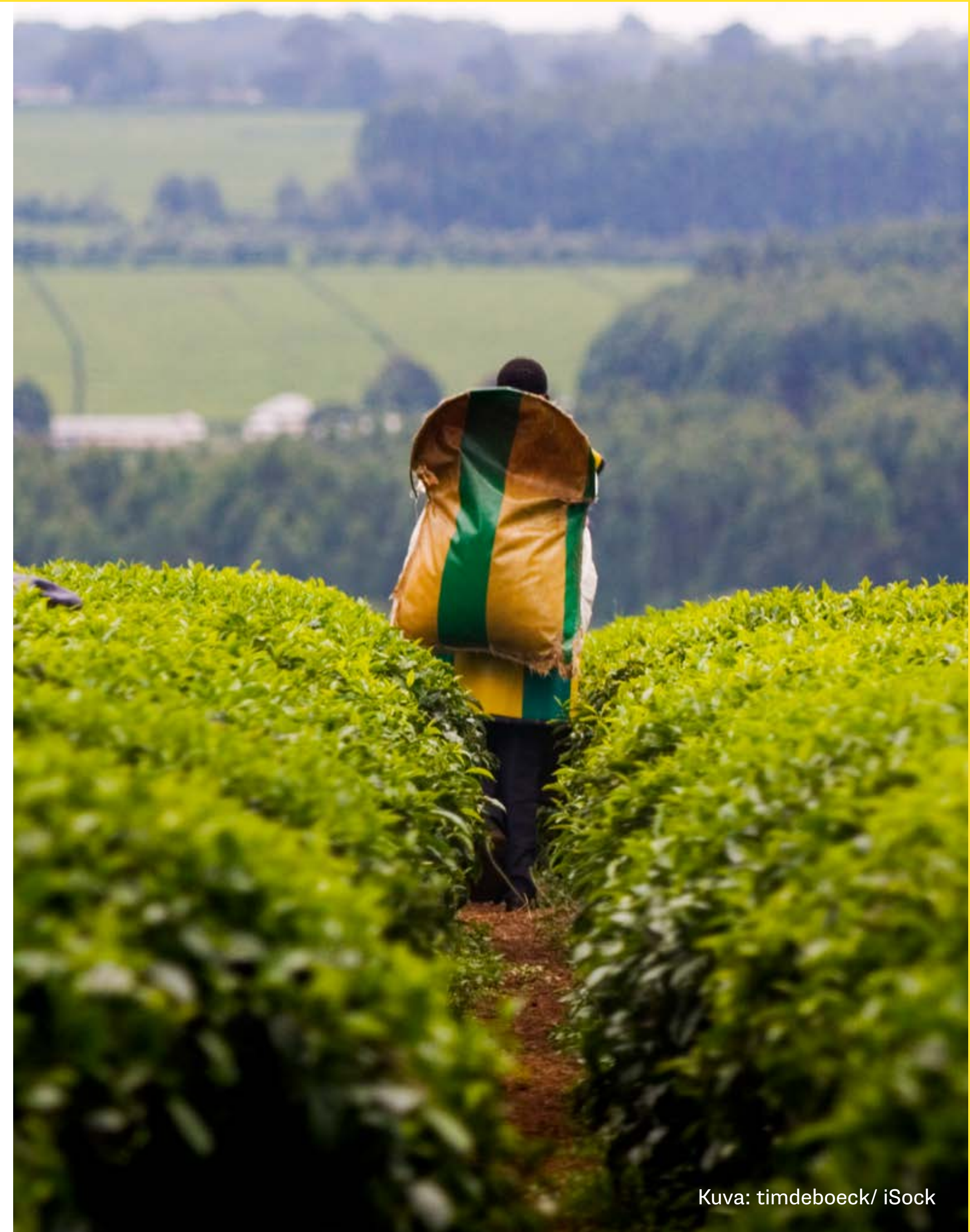
Uudet rahoitusmuodot: innovaatiot, sijoitukset, uudet toimijat

KANSALLINEN TASO

Yksityisen rahoituksen merkityksen kasvu

Kehitysyhteistyön perustan haastaminen, siten rahoituksen haastaminen

Paineistettu budjetti 2023-27

Kuva: timdeboeck/ iStock

2 Suomen kehitysyhteistyö- määrärahat

Miksi kehitysrahoitusta?

Suomen etu

Kehitysyhteistyö on Suomen etu

Suomi on osa keskinäisriippuvaista maailmaa. Hyödyimme yhteistyöstä talouden, turvallisuuden, ympäristökysymysten, teknologian ja kulttuurin alueilla.

Kehitysyhteistyö on olennainen osa valtioiden **ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa**, jolla rakennetaan pitkäjänteisesti vakaata maailmaa.

Ilmastonmuutoksen myötä kaikki ovat sopeutumispaineessa. Sopeutumista tuetaan kehitysyhteistyövaroin.

1. Jos maailman tulevaisuus on kestävä, myös Suomen tulevaisuus on kestävä.
2. Kestävä kehitys ei voida saavuttaa ilman kehitysyhteistyötä eriarvoisten lähtökohtien takia.
3. Kyse on planeettamme elinkelpoisuudesta, heikoimmassa asemassa olevien ihmisarvon edistämisestä sekä selkeästä edusta Suomelle taloudelle ja turvallisuudelle.

Miksi kehitysrahoitusta?

Oikeudenmukaisuus

Kehitysyhteistyölle on erityinen moraalinen perustelu

Kaikki ihmiset syntyvät vapaina ja tasavertaisina arvoltaan ja oikeuksiltaan. Heille on annettu järki ja omatunto, ja heidän on toimittava toisiaan kohtaan veljeyden hengessä. (UDHR, art. 1.)

Kehitysyhteistyöllä pelastetaan ihmishenkiä ja mahdollistetaan ihmisarvoista elämää.

Ihmisoikeuksia, yhdenvertaisuutta ja demokratiaa edistetään parhaiten kumppanien kanssa. Työ vaatii resursseja.

Kehitysyhteistyöllä luodaan **vaurautta ja hyvinvointia** taistelemalla äärimmäistä köyhyyttä vastaan ja rakentamalla mahdollisuuksia työhön ja toimeentuloon. Samalla Suomen taloudelliset näkymät vahvistuvat.

Mikä on kehitysyhteistyön vaihtoehto? Suomen periaatteena tulee olla, että ketään ei jätetä.

1. Jos maailman tulevaisuus on kestämaton, myös Suomen tulevaisuus on kestämaton.
2. Kestävää kehitystä ei voida saavuttaa ilman kehitysyhteistyötä eriarvoisten lähtökohtien takia.
3. Kyse on planeettamme elinkelpoisuudesta, heikoimmassa asemassa olevien ihmisarvon edistämisestä sekä selkeästä edusta Suomelle taloudelle ja turvallisuudelle.

Tavoiteluvut ja periaatteet

Suomi on sitoutunut tiettyihin kehitysyhteistyömäärärahojen korotuksiin kansainvälisesti. Näistä monille tuttuja ovat Suomen yli 50 vuotta voimassa olleet sitoumukset kohdentaa 0,7 prosenttia bruttokansantulosta kehitysyhteistyöhön ja siihen liittyvä tavoite 0,2 prosenttia kohdentamisesta vähiten kehittyneiden maiden kanssa tehtävään yhteistyöhön ja apuun.

Lisäksi Suomi on EU:n piirissä sitoutunut kehitysyhteistyörahoituksen tasa-arvotavoitteeseen, joka on tarkemmin esitelty tulevilla sivuilla. Nämä sitoumukset ovat peruslähtökohta kehitysrahoituksen tavoitteille.

Tulevilla sivuilla esitetään myös periaatteita ja tavoitteita sekä niiden perusteluja liittyen järjestöjen rahoitukseen, kumppanimaiden yhteiskunnallisten toimijoiden tukemiseen niin kutsutun vallan siirtämisen merkeissä ja ilmastorahoitukseen. Näihin teemoihin liittyen Suomen tulisi luoda linjaansa ja tavoitteistoaan.

Suomen ei tule jäädä kehitysrahoitustavoitteissaan puolivuosisataisiin asetelmiin, vaan kehittyä ja kehittää ajassa sitoumuksiinsa nojautuen kehitysrahoituksen kokonaisuutta.

Tavoiteluvut ja -periaatteet

Aihe	Määrä / osuus	Peruste
Kehitys-yhteistyö-määrärahojen kokonaisuus	0,7 % BKTL:sta (bruttokansantulo) <i>Suomen kansainvälinen sitoumus</i>	Suomen turvallisuus, vakaus ja kansainväliset kasvumahdollisuudet Solidarisuus, apu vaikeassa asemassa oleville Kansainvälinen sitoumus ja Suomen arvovaltakysymys Vivutus: Määrärahan käytössä varmistetaan muiden kestävän kehityksen rahavirtojen merkittävä vivutus. Tällä tavalla houkutellaan yksityistä rahaa kestäväan kehitykseen ja turvataan läpinäkyvien, terveiden markkinoiden kehittyminen. Esimerkki ja kannustin muulle maailmalle osana EU:ta
Määrärahat vähiten kehittyneille maille (LDC)	0,2 % BKTL:sta <i>Suomen kansainvälinen sitoumus</i>	Näissä maissa on suurin kehityksen tarve - avulla saadaan paljon aikaan Vähiten kehittyneiden maiden on vaikeaa saada markkinaehtoista kv-rahoitusta (kestävästi hinnoitellut lainat, investoinnit) tai rahoitusta kotimaasta Kansainvälinen sitoumus
"Varsinainen kehitysyhteistyö" momentin määrärahoista järjestöille	15 % <i>Fingon esitys</i>	Kehitysyhteistyön laadun kannalta: <ul style="list-style-type: none"> • Ihmislähtöinen kehitysyhteistyö: järjestöjen työ perustuu paikallisten ihmisten tarpeisiin • Ketteryys: järjestöt pystyvät mukauttamaan toimintansa muuttuviin yhteiskunnallisiin tarpeisiin ja tilanteisiin • Arvioitavuus, tulosten todennettavuus • Kansaisyhteiskuntien tukeminen (vahvistaen m hallinnon läpinäkyvyyttä, demokratiaa, yhteiskunnan kehityksen kansalaislähtöisyyttä) Järjestöjen rahoituksen kannalta: <ul style="list-style-type: none"> • Vakaus, jatkuvuus: mahdollisuus tehdä ja kehittää työtä pitkäjänteisesti • Rahoituksen riittävyys

Tavoiteluvut ja -periaatteet

Aihe	Määrä / osuus	Peruste
Määrärahat (suoraan) kehittyvien maiden järjestöille / yhteiskunnallisille toimijoille	Valtaosa rahoitetuista toimista edistää kumppanimaiden omaehtoista (kansalais)yhteiskuntien kehittymistä. <i>Kansainvälinen kehityskulku</i>	Kuten yllä (järjestörahoituksen perustelu), ja lisäksi: Suomen kehitysyhteistyörahoituksen tulisi vahvistaa erityisesti kumppanimaiden omia yhteiskunnallisia toimijoita ja kohteiden tulisi kummuta kumppanimaan omista tarpeista Huomattavaa: tulee varmistaa, ettei näin lähinnä siirrettäisi rahaa käytännössä pieniltä toimijoilta isoille (joilla on rahoitus- ja hankeosaamista)
Tasa-arvotyöhön kohdennettava osuus kehitysyhteistyömäärärahojen kokonaisuudesta	85 % rahoitetuista toimista tulee edistää tasa-arvotavoitteita <i>Suomen kansainvälinen sitoumus</i>	Tasa-arvon toteutuminen itsessään on arvokasta Tasa-arvo kytkeytyy vahvasti muihin kehitystavoitteisiin. Naisten yhdenvertainen osallistuminen toisi arvioiden mukaan esimerkiksi merkittävää talouskasvua Suomi on sitoutunut tasa-arvon toteutumiseen. Sukupuolten tasa-arvon toteutuminen on esimerkiksi yksi kestävän kehityksen Agenda 2030 läpileikkaavista periaatteista
Ilmastorahoitus	Tulee pitää pääosin erillään kehitysrahoituksesta Ilmastorahoituksella täytyy voida vivuttaa laajempia rahavirtoja <i>Fingon esitys</i>	Ilmastomuutoksen hillintä ja kehitysyhteistyö ovat toisiinsa linkittyviä aiheita, sillä molemmat ovat osa kestävästä kehitystä. Tästä syystä ilmastorahoituksen on oltava uutta ja erillistä suhteessa kehitysyhteistyörahoihin

Kohti 0,7 prosenttia: perussumman laskeminen

Esittelemme laskukaavan 0,7 prosentin tavoitteen saavuttamiseksi. Laskukaava tuottaa vuosittaisen perussumman, jolla kehitysyhteistyömäärärahoja tulisi korottaa tavoitteeseen pääsemiseksi tietyllä aikavälillä. Perussumma voidaan laskea seuraavilla muuttujilla:

- Aloitusvuoden kehitysyhteistyömäärärahojen summa (vuonna 2023 luku on 1 177 miljoonaa euroa)
- Aloitusvuoden määrärahojen bktl-suhde (vuonna 2023 tämän on arvioitu olevan 0,42 %).
- Määrärahojen bktl-suhteen osuus itse tavoitteeseen (esimerkiksi 0,42 on 60 % itse 0,7:n tavoitteesta)
- Määrärahat, jotka tulee siirtää pois kehitysyhteistyömäärärahoista (esimerkiksi kansainvälinen ilmasto- ja ympäristörahoitus).
- Tavoitteeseen pääsemiseksi jäljellä olevien vuosien määrä.

Kohti 0,7 prosenttia

Kaava:

((Aloitusvuoden kehitysyhteistyömäärärahat / määrärahojen bktl-suhteen osuus tavoitteesta + määrärahat, jotka tulee siirtää pois kehitysyhteistyömäärärahoista) - aloitusvuoden kehitysyhteistyömäärärahat) / jäljellä olevat vuodet
=

Vuosittainen perussumma 0,7 prosentin tavoitteen saavuttamiseksi valitulla aikavälillä.

Kaava kertoo määrääjassa sitoumuksen saavuttamiseen liittyvän vuosittaisen peruskorotussumman. Koska emme voi tietää täsmällisesti bktl:n kehitystä ja joinain vuosina voi olla perusteltua korottaa perussummaa enemmän tai vähemmän, kohti määräaikaan tavoitteeseen päästään seuraavilla ehdoilla:

- Perussummaa tulee korjata kasvuennusteen mukaisesti (ts. perussumma x 1+bktl:n kasvuprosentti)
- ”Rästiin” jääneet korotukset lisätään jakaen ne jäljellä olevien vuosien perussummaan. Vastaavasti etupainotteiset korotukset voidaan vähentää jäljellä olevien vuosien perussummasta.

Suosituksia ja poliittisia valintoja

Suomen tulee päästä lupauksiinsa ja tavoitteisiinsa kehitysrahoituksen osuuksissa, jotta näistä ei tule ”eläviä kuolleita” vaan muutosvoimaa kestäväälle kehitykselle.

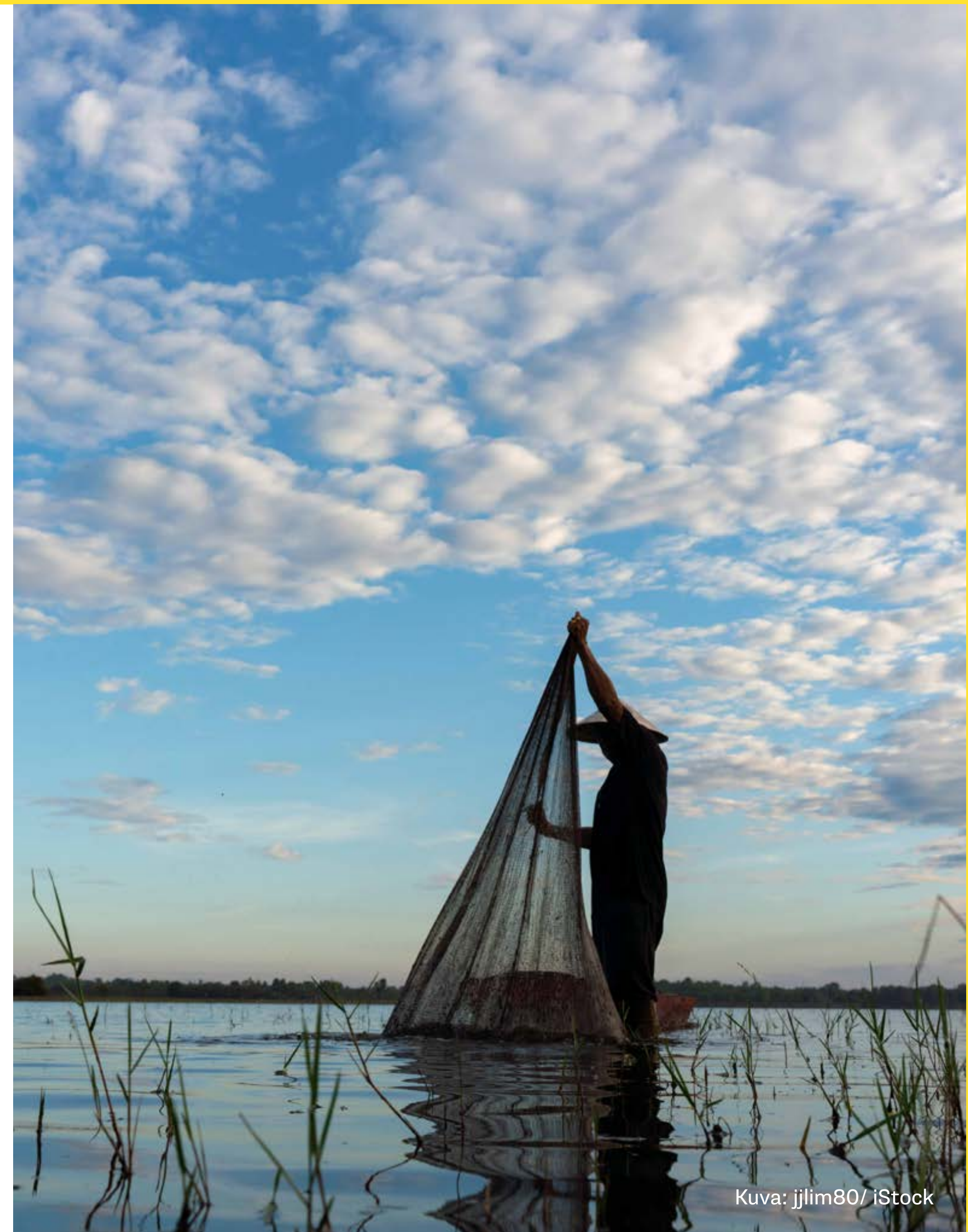
→ Tuleeko Suomen määritellä vuosittainen euromääräinen kehitysmäärärahojen korotusten perussumma, joka korjataan BKTL:n kasvun perusteella vuosittain?

Kehitysrahoituksen tulee tukea vallan siirtoa vauraista maista kehittyviin maihin.

→ Tuleeko kumppanimaiden rahoituksella olla tavoiteosuutta?

Kehitysrahoituksen muodot monipuolistuvat, ja samalla kaiken kehitysrahoituksen tulee toimia yhteiseen, köyhyyden poistamisen ja kestäväen kehityksen tavoitteeseen.

→ Tuleeko kehitysyhteistyön kriteereitä ja periaatteita yhdistää eri rahoitusmuotojen välillä?

Kuva: jjlim80/ iStock

Poliittisia valintoja

Kysymyksiä	“Kyllä”	“Ei”
Perussumman määrittely	Tavoiteosuus (osuudet) on mahdollinen, mutta saavutettavissa vain vähittäisen lisäyksen kautta . Vuosittaisen perussumman yksilöiminen on edellytys vähittäisen lisäyksen onnistumiselle.	Tavoiteosuudet kuvaavat Suomen periaatteellista tukea globaalille kehitykselle ja välttämättä eivät ole tarkoitettuja saavutettaviksi . Korotus voidaan tehdä yhdellä tai muutamalla kertakorotuksella (kuten esimerkiksi puolustusmenojen osalta).
Kumppanimaiden rahoituksen tavoiteosuus	Suomen tulee tukea vallansiirtoa kehityskysymyksissä kehittyviin maihin. Budjettivalta on yksi vallan keskeinen muoto.	Kehitysyhteistyömäärärahat suppiloituvat kehittyvien maiden toimijoiden (esimerkiksi kansalaisyhteiskunnan) käyttöön suomalaisten toimijoiden kautta, joka a) vähentää hallintotaakkaa : välttää kumppanimaiden toimijoiden tarpeen laajalle suomalaisten hanke- ja hallintokäytäntöjen osaamiselle ja b) mahdollistaa erityisen suomalaisen lisäarvon sekä myös Suomen hyödyn toiminnasta.
Kriteerien ja periaatteiden yhdistäminen	Eri rahoitusmuotojen ei tarvitse toimia täysin samoilla kriteereillä ja periaatteilla, mutta niiden rahoituksessa voidaan hyödyntää nykyistä enemmän parhaita käytäntöjä .	Eryteisesti kansalaisyhteiskuntatoiminnan ja yritystoiminnan toiminnat ovat omalakisiaan , siten ettei rahoitusmuotojen perusteita kannata nykyistä enempää yhdistää.

An aerial photograph of a lush green forest with a blue river winding through it. The trees are dense and vibrant green, and the river is a deep blue. The text is overlaid on the left side of the image.

3 Kestävän kehityksen globaalit rahavirrät

Kestävän kehityksen rahoitus maailmassa

Kestävän kehityksen **rahoituksessa ei voida tukeutua yksinomaan kehitysrahoitukseen**. Kuvaavaa on, että ODA:n (*official development assistance*) määrä on noin 170 miljardia euroa, kun kestävään kehitykseen on arvioitu tarvittavan yli 4 000 miljardia [2].

Kokonaiskehikon globaalille kestäväen kehityksen rahoitukselle tarjoaa **YK:n kestäväen kehityksen rahoituksen toimintasuunnitelma** (*Addis Abeban toimintasuunnitelma*), joka esitellään tarkemmin tämän muistion liitteessä.

Toimintasuunnitelman ytimessä on ajatus kaikkien olennaisten maailmantalouden rahavirtojen muuntamisesta kestävää kehitystä tukeviksi. Toimintasuunnitelmassa on seitsemän eri aihealuetta: 1) kansalliset julkiset resurssit, kuten verot ja finanssipolitiikka, 2) kansallinen ja kansainvälinen liiketoiminta, 3) kehitysyhteistyö, 4) kansainvälinen kauppa, 5) velka, 6) talousjärjestelmä, 7) teknologia ja innovaatiot.

Maailmassa **tulee vahvistaa erityisesti rahavirtojen oikeudenmukaisuutta**. Nyt globaalit rahavirrat kulkevat globaalista etelästä pohjoiseen: enemmän rahaa liikkuu matalan tulotason maista rikkaisiin maihin kuin toisinpäin. Esimerkiksi vuonna 2018 kaupankäyntiin liittyvät laittomat rahavirrat matalan tulotason maista edistyneisiin talouksiin on arvioitu olevan 835 miljardia Yhdysvaltain dollaria (selvityksessä mukana 134 matalan tulotason maata ja 36 edistynyttä taloutta) [7].

Kestävän kehityksen rahoituksen nykytila

JÄRJESTELMÄN KOORDINAATIO

Pieni **YK-toimisto** (Financing for Sustainable Development Office)

YK-järjestöjen välinen kehitysrahoituksen työryhmä (Inter-Agency Task Force on Financing for development)

Nippu muita globaalitason toimijoita ja foorumeita, kuten YK:n Financing for Development Forum.

YK:n kestävän kehityksen rahasto on tarpeisiin nähden varsin pieni (vain noin 200 miljoonaa euroa, joka tosin saanut liikkeelle noin 1,5 miljardia) [1]

Kansallisesti: Valtioneuvoston kanslia + kestävän kehityksen toimikunta

Käytäntönä tärkeä on myös kestävän kehityksen budjetointi, josta vastaa valtiovarainministeriö.

RAHOITUKSEN KEHITTÄMINEN

Kestävän kehityksen rahoitukselle on **kasvava tarjonta ja kiinnostus rahoitusmarkkinoilla** - mm. vaikuttavuusrahastot (impact funds), vastuullisuuden ja kestävän kehityksen huomioiminen sijoituksissa sekä finanssisääntelyssä (mm. EU:n SFDR-sääntely)

Uusia rahoitusmuotoja kehitetään - mm. joukkorahoitus, tulosperusteiset rahoitussopimukset (SIB ja DIB -rahoitukset), velka kehitykseksi -ohjelmat (debt swaps), mikrorahoitusrahastot, uudet veromuodot

KESTÄVÄÄN KEHITYKSEEN KANAVOITUVA RAHA

Vuosittain rahoituksesta kehittyvien maiden osalta **puuttuu vähintään** noin 4 000 miljardia euroa OECD:n mukaan [2]

Kehittyvien maiden rahavirrat ovat nettonegatiivisia. Vuosivälillä 1980–2016 kehittyvät maat menettivät 16,3 biljoonaa dollaria: kielteisiä rahavirtoja ovat etenkin: kestäättömät velkamenot, veronkierto ja voittojen (epäoikeudenmukainen) kotiutus [3]

Hyväntekeväisyysäätiöiden rahoitus kasvaa [4]. Ne voivat olla tulevaisuudessa aiempaakin tärkeämpiä kestävän kehityksen mahdollistajia.

OECD:n DAC-maiden ODA/BKTL keskiarvo on 0,33 %. Maiden ODA-summa oli vuonna 2021 noin 170 miljardia euroa [5]: OECD-maiden sitoumuksiin nähden **ODA:sta puuttuu yli 170 miljardia €/vuosi.** Kehitysyhteistyömäärärahat ovat pieni osuus kaikista rahavirroista, mutta niiden erityisyys on kohdentuminen korkealla osuudella kestävän kehityksen edistämiseen ja vaikeimmassa asemassa olevien maiden ja ihmisten auttamiseen.

GLOBALIN TALOUDEN EDELLYTYKSET

Covid-kriisi on jättänyt kehittyvät maat heikkoon taloudelliseen tilaan [6]

Laman uhka maailmantaloudessa on korkea tulevina vuosina

Maiden eriytyminen: Talouskasvu on voimakasta teollistuvissa kehittyvissä maissa, vaikeimmassa asemassa olevat maat polkevat paikallaan

Rahavirrat yksittäisen maan näkökulmasta

GLOBALIN TALOUDEN SÄÄNTELY

(TEKNOLOGIA, INNOVAATIOT)

Kestämättömät velkakulut
Veronkierto/-välttely
Epäoikeudenmukaiset voitot

Lahjukset
Muut rikolliset tulot

Yksityinen kulutus
Julkinen kulutus
Investoinnit
Vienti-tuonti
Kestävään kehitykseen käytettävät varat
Julkisten tulojen keskeinen keräystapa on verotus.

Kestävät velkakulut
Oikeudenmukaiset voitot
Tuonti
Globaali SDG-rahoitus

Investoinnit
Rahalähetykset
Velka (kestävä)
Kehitysyhteistyö
Vienti

Suosituksia ja poliittisia kysymyksiä

Suomi:

Jatkaa ja kehittää kestävän kehityksen kansallista budjetointia.

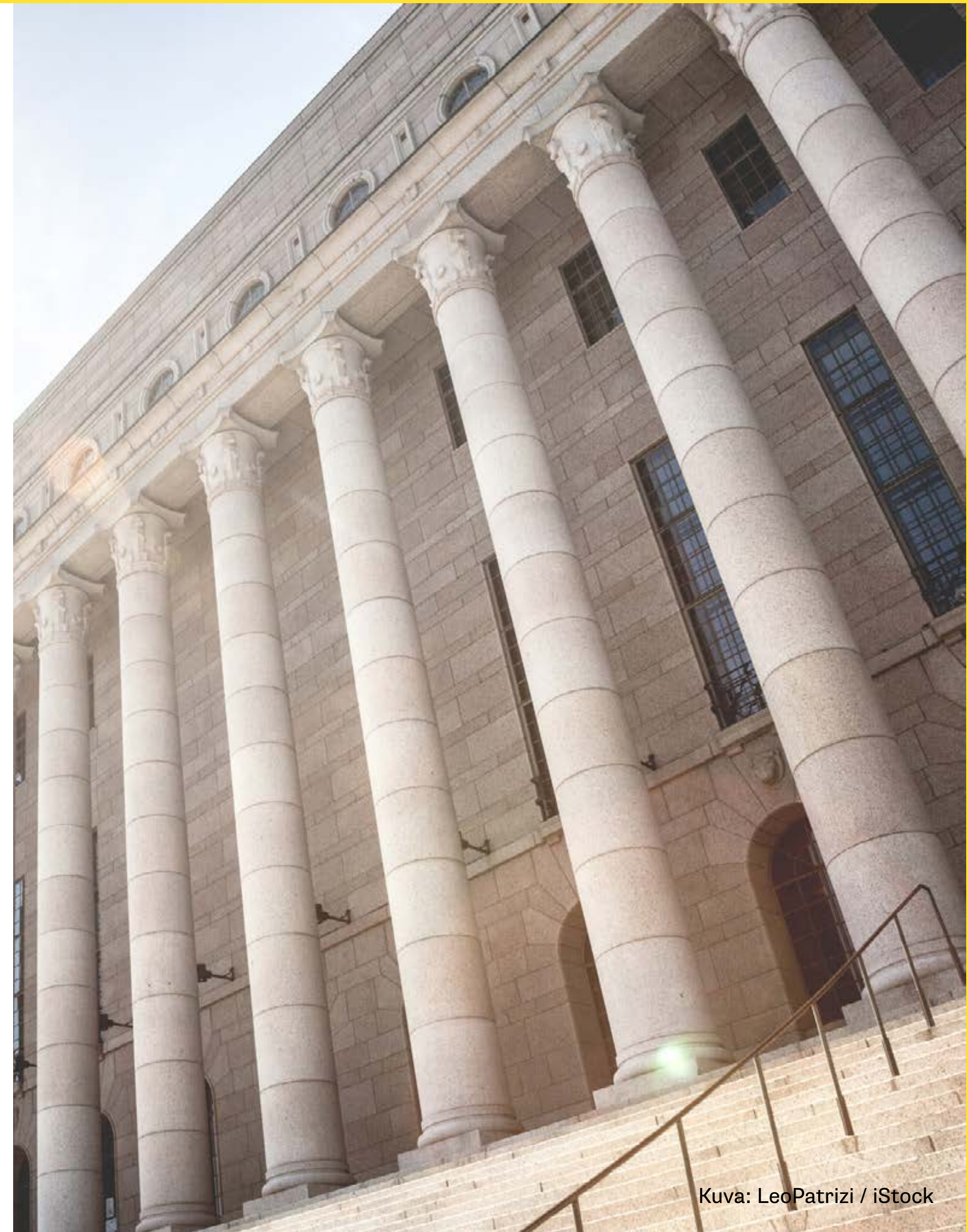
Tarkentaa ja toteuttaa kestävän kehityksen rahoituksen linjausta.

→ Voisiko linjausta tarkentaa ja yhdistää kestävän kehityksen tiekartan toimeenpanon kanssa?

Edistää Addis Abeban toimintasuunnitelmaa (AAAA) kokonaisvaltaisesti, kunnianhimoisesti ja suunnitelmallisesti osana kaikkia asiaan kuuluvia politiikkalohkoja.

→ Voisiko Suomi YK-tasolla koota ja toimia osana veturiryhmää, joka edistää rahoituksen koordinaatiota esimerkiksi vahvistamalla kestävän kehityksen rahoituksen toimistoa (resurssit, mandaatti, tavoitteet)?

Uudistaa Verotus ja kehitys -toimintaohjelma Verotus ja globaali oikeudenmukaisuus -ohjelmaksi

Poliittisia valintoja: kestävän kehityksen rahoitus

Kysymyksiä	“Kyllä”	“Ei”
Kestävän kehitys rahoituslinjaus ja strategia yhteen	Kestävää kehitystä ei toteuteta ilman raharesursseja, joten toimet ja rahoitus kuuluvat yhteen . Linjausten yhdistäminen on myös mahdollisuus konkretisoida rahoituslinjausta.	Meillä on jo riittävästi kaikenlaisia papereita - ko. linjauksen ja strategian toimeenpano ovat nyt olennaisia. Yhdistämistä tärkeämpää on vastata keke-rahoituslinjauksessa esitettyihin kysymyksiin uudessa, aiempaa konkreettisemmassa linjauksessa.
Toiminta kestävän kehityksen rahoituksen edistämiseksi	YK:n kestävän kehityksen rahoituksen toimintasuunnitelma on hyvä raami ja tavoitteisto, mutta siltä puuttuu riittävä voima toteutukseen ja sen koordinaatioon ; Suomi on osaamiseltaan sopiva maa toimimaan toimintasuunnitelman veturiryhmässä, jotta voimaa toteutukseen ja koordinaatioon saadaan globaalisti lisättyä.	Suomi tekee jo voitavansa / Suomella ei ole resursseja tähän. On parempia globaaleja tapoja edistää kestävän kehityksen rahoitusta kuin YK-tasoinen kattava kestävän kehityksen rahoituksen toimintasuunnitelma.

Kestävän kehityksen rahoituksen linjaus (UM 2022)

”Kuluvalle hallituskaudella kartoitetaan lisäksi mahdollisuuksia ja toimia, joilla Suomi voi edistää kestävän kehityksen rahoitusta keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Käytetään hyväksi TEM:n, Kehityspoliittisen toimikunnan ja Fingon jo teetettyjä asiaan liittyviä selvityksiä ja huomioidaan niissä tehdyt suositukset. Kartoitetaan verrokki-maiden kokemuksia ja arvioidaan, onko niissä Suomeen soveltuvia käytäntöjä ja mitä pullonkauloja parhaiden tällaisten käytäntöjen soveltamiseen Suomessa mahdollisesti liittyy. Ratkaisujen soveltuvuudessa huomioidaan niiden vaatimat henkilöstöressit. Osa ratkaisuista on tämänhetkisen tiedon mukaan sellaisia, että ne edellyttävät monien viranomaisten ja muiden toimijoiden toimia, ja jotkut saattavat edellyttää myös muutoksia lainsäädännössä. Tällaiset toimet saatetaan kartoituksen valmistuttua näiden toimijoiden ja sidosryhmien tietoon, ja löydöksistä keskustellaan toimijoiden kanssa.”

Näiden prosessien tuloksia käytetään valmistautumisessa seuraavaan hallitusohjelmaan sekä laadittaessa eri instrumentteja koskevia seuraavia ohjeistuksia. Kestävän kehityksen rahoitukseen liittyvät kysymykset huomioidaan myös, kun määritellään Suomen vaikuttamistavoitteita asian kannalta keskeisissä järjestöissä.”

Lähteet

United Nations (2015) Addis Ababa Action Agenda. Luettavissa verkkosivulla: <https://sustainabledevelopment.un.org/index.php?page=view&type=400&nr=2051&menu=35>

[1] UN Joint SDG Fund (2022) Finance for the Sustainable Development Goals. Verkkosivu: <https://jointsdgfund.org/sdg-financing>

[2] OECD (2021) Global Outlook on Financing for Sustainable Development 2021 : A New Way to Invest for People and Planet. Luettavissa verkkosivulla: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/6ea613f4-en/index.html?itemId=/content/component/6ea613f4-en#endnotea0z2>

Eri versioita arvioista globaalisti puuttuvasta rahoitussummasta kestävän kehityksen tavoitteiden (SDG) saavuttamiseksi on lukuisia, ja poikkeamat arvioiden välillä voivat olla biljoonia. Puuttuvan summan arviointi on hyvin vaikeaa, koska globaalit rahavirrat ovat monimutkaisia ja toisaalta tapoja saavuttaa kestävän kehityksen tavoitteet on lukuisia. Olennaista lienee, että rahoituksesta puuttuu biljoonissa (tuhansissa miljardeissa) mitattava summa.

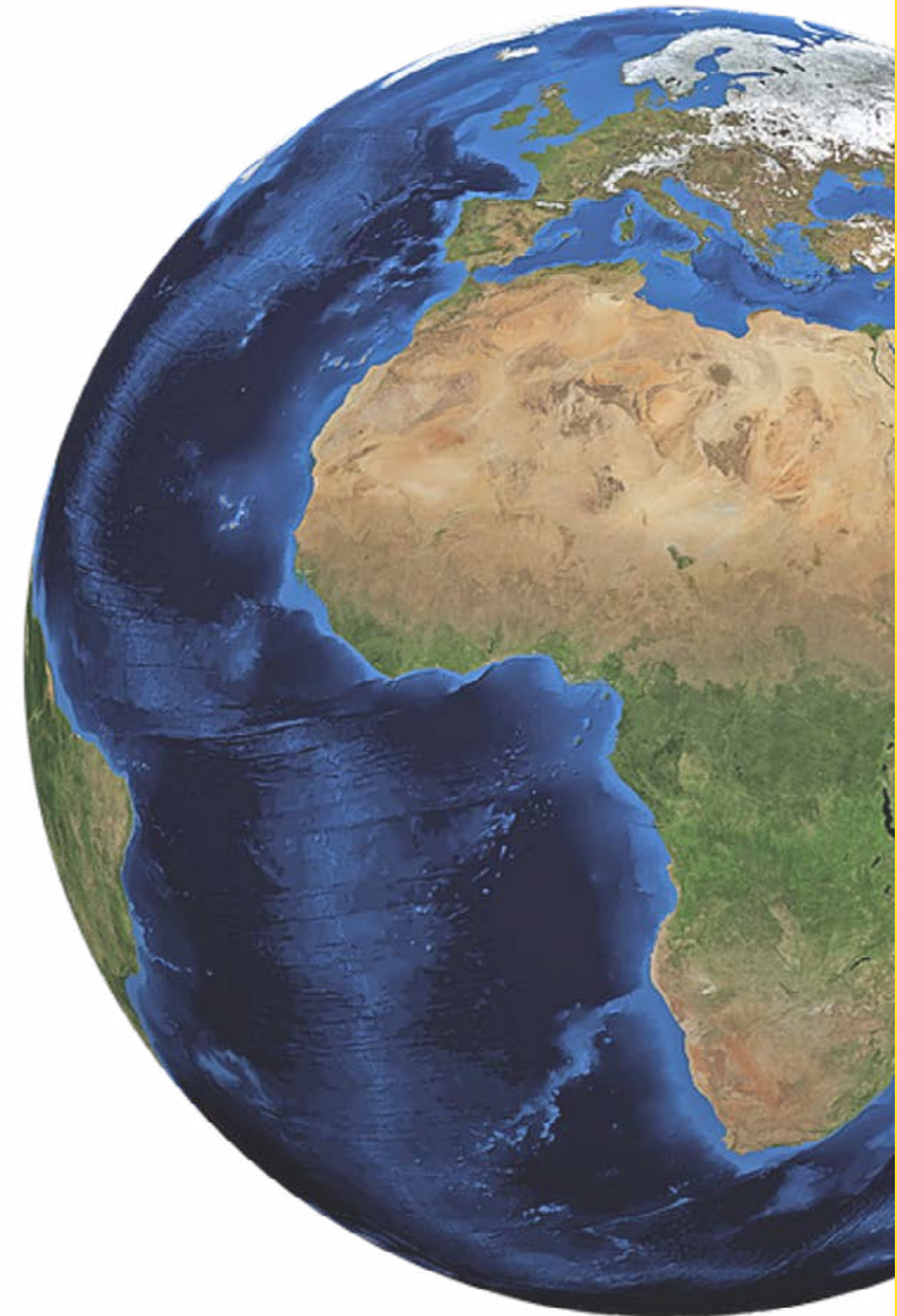
[3] Global Financial Integrity (2016) New Report on Unrecorded Capital Flight Finds Developing Countries are Net-Creditors to the Rest of the World. Verkkosivu: <http://gfintegrity.org/press-release/new-report-on-unrecorded-capital-flight-finds-developing-countries-are-net-creditors-to-the-rest-of-the-world/>

[4] Johnson, Paula D. et al (2021) Global Philanthropy Report. Harvard University. Luettavissa verkkosivulla: <https://www.ubs.com/global/en/ubs-society/philanthropy/experiences/philanthropy-reports/shaping-philanthropy.html>

[5] OECD (2022) Net ODA. Verkkosivu: <https://data.oecd.org/oda/net-oda.htm>

[6] World bank (2022) Global Growth to Slow through 2023, Adding to Risk of ‘Hard Landing’ in Developing Economies. Verkkosivu: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2022/01/11/global-recovery-economics-debt-commodity-inequality>

[7] Global Financial Integrity (2021). Trade-Related Illicit Financial Flows in 134 Developing Countries 2009-2018 Saatavilla: <https://gfintegrity.org/report/trade-related-illicit-financial-flows-in-134-developing-countries-2009-2018/>

**LIITE: Addis Abeban
toimintasuunnitelma
YK:n kestäväan kehityksen
rahoituksen toimintaohjelman
osa-alueet eri ulottuvuuksineen**

Addis Abeban toimintasuunnitelma

Kansalliset resurssit

Kansallisten resurssien ulottuvuuksia:

Verojärjestelmät kansallisesti:

- Tehokkuus
- Kannustavuus
- Tulojakovaikutus (eriarvoisuuden purkaminen)

Verojärjestelmät kansainvälisesti:

- Tehokkaat välineet: valtioiden väliset verosopimukset ja toimivaltaiset kansainväliset verotoimielimet
- Veropohjan rapautumisen estäminen (base erosion)
- Voittojen perusteettoman siirtelyn estäminen (profit shifting)

Laittomien rahavirtojen estäminen (veronkierron lisäksi esimerkiksi lahjukset ja muu korruptio, rahanpesu, rikollinen raha)

Finanssipolitiikka:

- Pitkän aikavälin suunnittelu (vrt. Suomen JTS)
- Tulojen monipuolisuus (valtion useat tulomuodot)
- Kasvun tukeminen finanssipoliittisesti (mm. vastasyklinen finanssipolitiikka)
- Finanssipolitiikan linjaaminen kestäväen kehityksen tavoitteita tukevaksi (mm. sosiaaliturva, ilmastotoimet)

Sairaanhoidajan vuosipalkka

Summa, joka maailmassa valuu veroparatiiseihin joka sekunti

Liiketoiminta

Kestävän kehityksen ja erityisesti kehittyvien maiden näkökulmasta olennaisia kansallisia ja kansainvälisiä **liiketoiminnan poliittisia ulottuvuuksia:**

Investointipolitiikka:

- Investointien houkuttelemine kehittyviin maihin
- Investointiympäristön muokkaaminen houkuttelevaksi

Kehitysinvestoinnit, kestävän liiketoiminnan rahoitus:

- Perinteiset kehitysrahoitustoimet ja -politiikka
- Mikrorahoitus

Kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden sääntely: kestävän kehityksen investointien näkyväksi tekeminen ja niihin kannustaminen (esim. EU:n ”taksonomia”, kestävän kehityksen rahoitusinstrumenttien, kuten velkakirjojen ja rahastojen, edistäminen)

Liiketoiminnan sääntely

- Vakaiden ja tehokkaiden kansallisten rahoitusmarkkinoiden rakentaminen (kehittyviin maihin, jotta niiden yrityksillä on keino kerätä rahoitusta)
- Liiketoiminnan (rahoituksen) suuntaaminen sääntelyn avulla tukemaan kestävän kehityksen tavoitteita

Rahansiirrot (remittances): mm. digitalisointi, siirtojen helpottaminen

*Lähde: <https://www.sifma.org/resources/research/fact-book/>

n. 250 bilj.
euroa

Maailman finanssi-
markkinoiden
koko (velkakirjat +
osakkeet)*

Domestic and
International
Private Business
and Finance

Kehitysyhteistyö

Määrä: nykyisin globaalisti n. 170 mrd. €. Puuttuu sitoumuksiin nähden n. 170 mrd. €

Kehitysyhteistyörahoituksen ulottuvuuksia:

Virallinen kehitysyhteistyö, Official Development Assistance (ODA) – OECD-maiden tavoitteet:

- Kaikkiaan 0,7 % BKTL:sta ODAan
- 0,2 % vähiten kehittyneille maille

Kehittyvien maiden välinen yhteistyö (south-south-cooperation)

Monenkeskeisten kehityspankkien kehitysrahoitus

Sekarahoitus: julkisten kehitysyhteistyövarojen hyödyntäminen yksityisen sektorin kehitysrahoituksen vahvistamiseksi

Erillisenä kehitysyhteistyömäärärahoista: ilmatorahoitus ja luonnon monimuotoisuuden suojelun rahoitus

170 mrd.

Kehitysyhteistyömäärärahoista globaalisti sitoumuksiin nähden puuttuva summa.

International
Development
Cooperation

Kauppa

Määrä: n. 28 biljoonaa euroa globaalisti 2021*

Kestävää kehitystä ja erityisesti kehittyviä maita tukevan **kauppapolitiikan ulottuvuuksia:**

Sopimuksia:

- Monenväliset (globaalit) kauppasopimukset (WTO-sopimukset)
- Alueelliset kauppasopimukset
- Kahdenväliset kauppasopimukset (EU:n kauppasopimukset)

Teemoja:

- Markkinoillepääsy
- Kaupan esteet
- Kauppasäännöt

Toimintoja:

- Kauppaneuvottelut
- Riitojen ratkaisu
- Kauppasopimusten hallinnointi

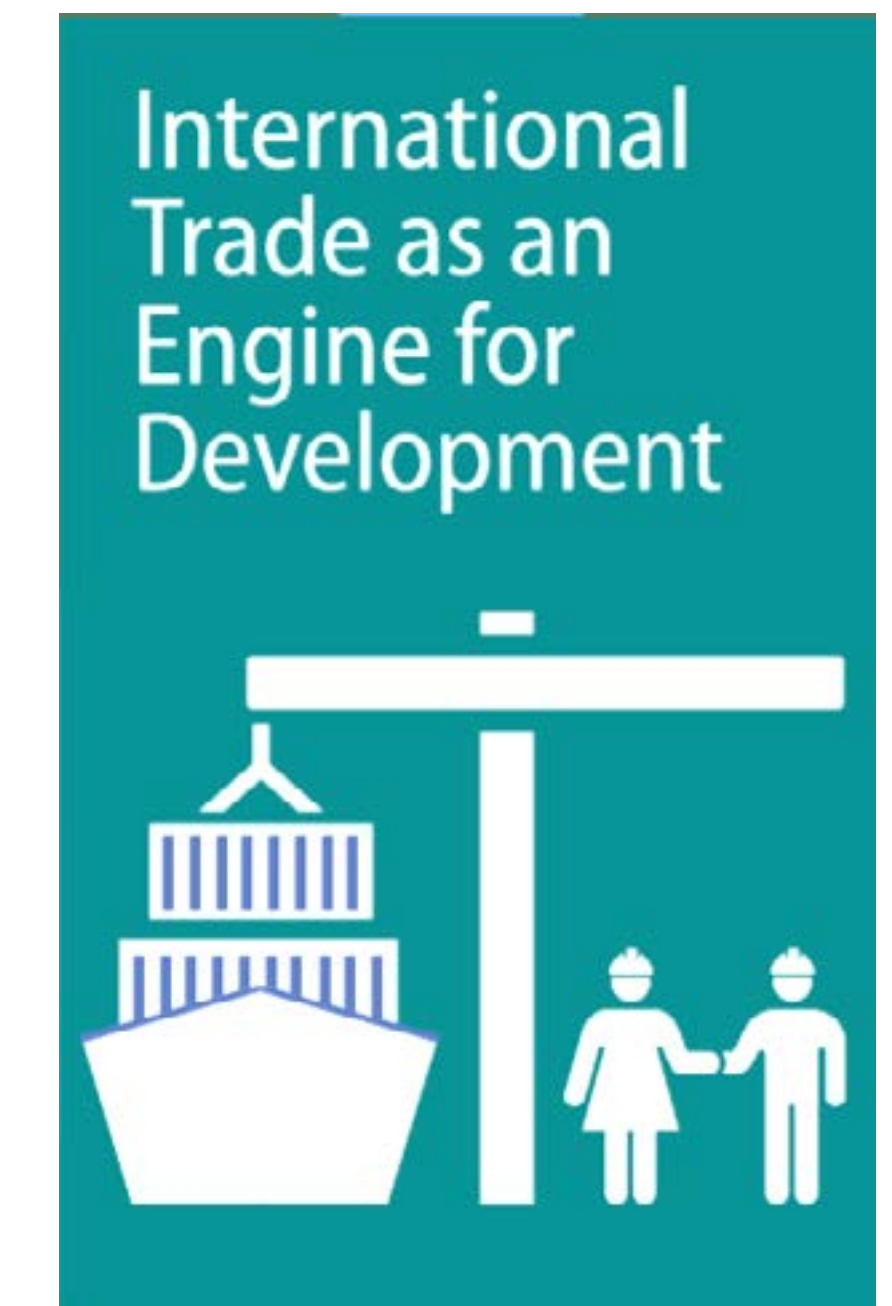
Erityistä:

- ”Aid for trade”: kehittyvien maiden avustaminen pääsemään kansainvälisen kaupan piiriin
- Kaupan ympäristökuormitus

Lähde: YK (2022) Financing for Sustainable Development Report 2022

Noin 100

WTO:n 150 jäsen-
maasta n. 2/3 on
kehittyviä maita

Velka

Määrä: kehittyvien maiden velka on n. 31 % niiden BKT:sta (2021*) eli yli 11 000 miljardia € - kehittyvien maiden korkeiden korkomenojen vuoksi summa on merkittävämpi kuin esimerkiksi Suomen vastaava velka / bkt-suhde.

Kestävää kehitystä ja erityisesti kehittyviä maita tukevan **velkapolitiikan ulottuvuuksia:**

Velkahelpotukset ja velan nollaaminen

Tuetut lainat

Kehitysrahoituslaitosten velananto

Velkasovittelu, saneeraus

Erityistä:

- ”Velka kehitykseksi” -vaihtoinstrumentit (velkaa vähennetään tai se nollataan jos kehittyvä maa saavuttaa kehitystavoitteita)
- Pitkän aikavälin luottoluokitukset: voisiko kehittyville maille arvioida luottoluokituksia pidemmällä kuin normaalilla aikavälillä (jolloin se olisi välitöntä aikaväliä parempi)
- IMF:n erityisnosto-oikeuksien (special drawing rights) hyödyntäminen

Lähde: UNCTAD. <https://sdgpulse.unctad.org/debt-sustainability/>

Noin 60 %

Alhaisen tulotason maista on IMF:n ja Maailmanpankin arvion mukaan velkavaikeuksissa tai niillä on korkea velkariski

Debt and
Debt
Sustainability

Talousjärjestelmä

Talousjärjestelmän ulottuvuuksia:

Eri globaalien talousinstituutioiden toimet, rakenteet ja mandaatit – mitä ne tekevät, keitä ne edustavat? Tämä käsittää myös kehittyvien maiden mahdollisuuden vaikuttaa kansainvälisissä talousinstituutioissa, kuten Maailmanpankissa ja Kansainvälisessä valuuttarahastossa (IMF).

Eri alueellisten talousinstituutioiden (esimerkiksi alueelliset kehitys pankit) toimet, rakenteet ja mandaatit

Eri valtioiden toimet kv-talousinstituutioissa – esimerkiksi vauraiden maiden valmius kanavoida IMF:n piirissä käytettyjä SDR-oikeuksia (special drawing right, eräänlainen globaalia keskuspankkirahaa vastaava valtioiden valuutannosto-oikeus) vaikeassa asemassa olevien maiden hyödyksi.

Kansainvälinen talouden sääntely, erityisesti finanssisektorin sääntely ja valvonta – tämä käsittää myös kansainvälisten rahan siirtoihin, lainaamiseen ja talletuksiin liittyvien digitaalisten alustojen ja kryptovaluuttojen säätelyn.

1,6 bn €

Laittomat rahavirrat
vuonna 2018
globaalista etelästä
pohjoiseen

Addressing
Systemic
Issues

Innovaatiot, teknologia ja kapasiteetti

Innovaatioiden ulottuvuuksia:

Pääsy tutkimustietoon, mahdollisuudet osallistua innovaatioiden ja teknologian kehittämiseen

Uudet teknologiat (esimerkiksi energiatuotannossa, liikenteessä ja kuljetuksissa, digitaalisissa palveluissa), jotka muuttavat tarpeita kestävä kehityksen rahoitukselle:

- Mihin rahoitusta tarvitaan maailmassa innovaatioiden, uuden teknologian aikaansaamiseksi?
- Mihin rahoitusta tarvitaan teknologian hankkimiseksi ja käyttöönottamiseksi myös maailman köyhillä alueilla?

Erityisiä aiheita:

- Pääsy internetiin, oikeudenmukainen digitalisaatio
- Työn uudet muodot maailmanlaajuisen etätyöskentelyn myötä - oikeudenmukainen, toimeentuloa vahvistava työn digitalisaatio
- Uusiutuvien energiamuotojen talteenotto ja siirto
- Tieteen tulosten hyödyntäminen yhdenvertaisesti (esim. rokotteet)
- Julkisen ja yksityisen sektorin innovaatioyhteistyö

430 mrd. €

Tarvitaan investointeina, jotta maailman 3 miljardia ihmistä, joilla ei ole pääsyä tietoverkkoon, saavat yhteydet toimimaan.

Science,
Technology,
Innovation,
and Capacity-
building

